

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Illés Tibor ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Kopácsi Péter ügyvéd és dr. Botár Annamária ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. március 8. napján meghozott 36.P.26.737/2010/18. számú ítélete ellen, az alperes részéről 19. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint másodfokú perköltséget, és az államnak külön felhívásra 431.000 (négy százharmincegyezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes a felperesi társaság ügyvezetője volt 2000. szeptember 12-től 2001. április 18-ig, majd 2001. május 2-től 2001. augusztus 23-ig. Az alperes a felperes mint megrendelő képviseletében 2001. május 10-én generálkivitelezői szerződést kötött az 'A' Kft-vel mint vállalkozóval a felperes székhelyének felújítására és állagmegóvó munkáinak az elvégzésére. Az alperes és N. R., a felperes másik ügyvezetője, a 2001. június 15-én kelt jegyzőkönyvben elismerték a vállalkozó részteljesítését annak ellenére, hogy a vállalkozó a munkák nagyobb részét nem végezte el, az elvégzett munkákat pedig nem szerződésszerűen teljesítette. A jegyzőkönyv alapján a vállalkozó 6.500.000 forint összegű részszámlát állított ki, amit a felperes kiegyenlített. A Miskolci Városi Bíróság a 16.B.2.271/2003/139. számú és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 7.Bf.993/2007/19. számú ítéletével kimondta az alperes bűnösségét a felperes sérelmére elkövetett jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntetében. Az ítélet indokolása szerint az alperes a bűncselekményt azzal követte el, hogy a valótlan tartalmú, a teljesítést igazoló jegyzőkönyv aláírásával megszegte a vagyonkezelői kötelezettségét, és ezzel 5.648.375 forint kárt okozott a felperesnek.

A felperes a keresetében 5.648.375 forint tőkének és ezen összeg után 2008. március 26-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatnak, valamint a perrel felmerült költségeinek a megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozott arra, hogy az alperes ügyvezetőként, az 1997. évi CXLIV. törvényben (a továbbiakban: Gt.) előírt kötelezettségének a megszégésével okozott kárt, amit a polgári jog szabályai szerint köteles megtéríteni.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Védekezésében hivatkozott arra, hogy a felperes kárának a bekövetkezésében a vállalkozó is közrehatott, és vitatta a felperes kárának az összegét.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5.648.375 forint tőkét és 2008. március 26. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, valamint 358.140 forint perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak 338.900 forint le nem rótt kereseti illetéket. Ítéletének indokolásában rámutatott, hogy a Pp. 4. § (2) bekezdése értelmében a jogerős büntetőbírósági ítélet a bűncselekmény elkövetése és az annak alapjául szolgáló tények vonatkozásában köti a polgári perben eljáró bíróságot. Erre figyelemmel mellőzte az alperes által a kár összegének megállapítása céljából indítványozott bizonyítást. A büntetőeljárás tárgyalás anyagává tett iratai alapján úgy foglalt állást, hogy az alperes a Gt. 29. §-a, valamint a Ptk. 339. § (1) bekezdése és 355. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperesnek okozott kárt.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását indítványozta. Másodlagosan fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és marasztalásának 2.824.188 forintra és kamataira való mérséklésére irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése és a mellőzött bizonyítási eljárás lefolytatása. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a kár összegére vonatkozóan nem folytatott le bizonyítást, hanem a kár mértékét a büntetőbírósági ítéletben meghatározott összeggel egyezően állapította meg. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróságnak mind a kár összegére, mind az alperes magatartása és a kár bekövetkezése közötti ok-okozati összefüggés fennállására vonatkozóan bizonyítási eljárást kellett volna lefolytatnia. Okfejtése szerint az okozott kár összege tekintetében a büntetőbírósági ítélet nem köti a perbíróságot, a kár összegét pedig a felperesnek kell bizonyítania. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása nem tartalmazza a megállapított tényállást és az arra vonatkozó bizonyítékokat, csupán utal a kötőerővel nem bíró büntetőítéletben rögzített tényállásra. Előadta, hogy csak rövid ideig töltötte be az alperes ügyvezetői tisztségét, továbbá, hogy a felperes ez alatt az idő alatt érte el a legnagyobb árbevételt. Előadta továbbá, hogy az átadás-átvétel alkalmával a felperes jelenlegi ügyvezetői és szaktanácsadóiak mindent rendben találtak, és semmilyen kifogást nem támasztottak. Rámutatott, hogy a felperes másik

ügyvezetőjének a perrel érintett jogüggyellett kapcsolatos felelőssége nem került megvizsgálásra.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Kiemelte, hogy az alperes terhére megállapított bűncselekmény tényállási eleme a károkozás, ezért az alperes nem vitathatja eredményesen a magatartása és a kár bekövetkezése közötti ok-okozati összefüggést. Kifejtette, hogy a bűncselekmény minősítéséhez tisztázni kellett a bűncselekménnyel okozott kár mértékét is, amit a büntetőbíróság szakvélemények beszerzésével tett meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott része nem volt, ezért a Fővárosi Ítéltábla az ítéletet teljes terjedelmében bírálta felül /Pp. 228. § (4) bekezdés/.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárásában nem észlelt olyan lényeges eljárási szabálysértést, ami a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján indokoltá tette volna az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Megalapozatlanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében nem állapított meg tényállást. Az ítélet rögzíti azokat a tényeket, amelyekre az elsőfokú bíróság az érdemi döntését alapította. Az elsőfokú bíróság beszerezte az alperes ellen folyamatban volt büntetőeljárás iratait, azok tartalmát a tárgyalás anyagává tette. Ilyen körülmények mellett nem volt akadálya annak, hogy az elsőfokú bíróság a büntetőeljárásban beszerzett bizonyítékokat - elsősorban szakértői véleményeket - felhasználja a tényállás megállapításához, és az így megállapított tényekből vonjon le jogi következtetéseket. Önmagában az, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelését követően a büntetőítéletben megállapított tényállással egyező tényállást állapított meg, nem tekinthető lényeges eljárási szabálysértésnek, és nem adhat alapot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére.

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján sem kerülhetett sor, mert az elsőfokú bíróság a szakértő kirendelésére és további tanúk meghallgatására tett alperesi indítványt helytállóan mellőzte, az ugyanis a jogerős büntető ítéletre és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 11.G.40.114/2002/38. számú jogerős ítéletére figyelemmel szükségtelen volt.

Az elsőfokú bíróság a tényállást alapvetően helyesen állapította meg; azt az ítéltábla azzal egészíti ki, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 11.G.40.114/2002/38. számú ítéletével arra kötelezte az 'A' Kft-t, hogy fizessen meg a jelen per felperesének 12.698.392 forint tőkét és a tőke után 2002. február 13. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatot, valamint 1.519.770 forint perköltséget. Az ítélet indokolása szerint 5.855.177 forint marasztalás ténybeli alapja az volt, hogy az 'A' Kft. a felperessel kötött vállalkozási szerződést részben hiányosan, részben hibásan teljesítette, és az elvégzett, ténylegesen 644.573 forint

értékű munkáért 6.500.000 forintot vett fel a felperestől a 2001. június 15-én készült teljesítési jegyzőkönyv és az annak folytán kiállított számla alapján.

Az elsőfokú bíróság érdemi döntése a kiegészített tényállás mellett is helyes, annak jogi indokolását az ítéletábra az alábbiakkal egészíti ki, illetve pontosítja:

A felperes bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránt terjesztett elő keresetet az alperes ellen. Az ügyvezetői tisztséget ellátó alperes kártérítési felelősségét a 2001. június 15-én kelt teljesítési jegyzőkönyv aláírására alapította.

A 2001. június 15-én hatályos, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (Gt.) 29. § (1) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől elvárható fokozott gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A jogszabályok, a társasági szerződés (alapító okirat, alapszabály), illetve a gazdasági társaság legfőbb szerve által hozott határozatok, illetve ügyvezetési kötelezettségeik vétkes megszegésével a gazdasági társaságnak okozott károkért a polgári jog szabályai szerint felelnek a társasággal szemben.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Pp. 4. § (2) bekezdése kimondja, hogy ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől polgári perben kell határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

A büntetőügyben eljáró bíróság az alperes bűnösségét a felperes sérelmére elkövetett jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntetében mondta ki. Az elkövetés időpontjában hatályos Btk. 319. § (1) bekezdése értelmében, akit idegen vagyon kezelésével bíztak meg, és ebből folyó köteletségének megszegésével vagyoni hátrányt okoz, hűtlen kezelést követ el. A hűtlen kezelés törvényi tényállási eleme a vagyoni hátrány bekövetkezése, vagyoni hátrány hiányában hűtlen kezelés nem valósul meg.

A Btk. 137. § 5. pontja szerint kár: a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés; vagyoni hátrány: a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny. Vagyoni hátránynak tehát a vagyonban okozott értékcsökkenés és az elmaradt vagyoni előnyt kell tekinteni.

A Ptk. 355. § (4) bekezdése kimondja, hogy kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

E két törvényi rendelkezés egybevetéséből megállapítható, hogy a büntetőjogi szempontból vagyoni hátránynak minősülő vagyonban okozott értékcsökkenés és elmaradt vagyoni előny polgári jogi szempontból kárnak minősül.

A hűtlen kezelés megállapításának további feltétele az, hogy az elkövető kötelességszegése okozati összefüggésben álljon a bekövetkezett vagyoni hátránnyal (kárral). Az okozati összefüggés hiánya ezért a hűtlen kezelés megállapításának akadálya lenne.

A büntetőbíróság bűnösnek mondta ki az alperest hűtlen kezelés büntetében, ezért az alperes kötelességszegése - a valótlan tartalmú teljesítési jegyzőkönyv aláírása - és a vagyoni hátrány bekövetkezése közötti okozati összefüggés tekintetében a büntetőügyben hozott jogerős ítélet köti a jelen perben eljáró bíróságot. Az okozati összefüggés hiányának megállapítása ugyanis a bűncselekmény elkövetését, az alperes jogerős ítélettel kimondott bűnösségét vonná kétségbe. Mindezek miatt az alperes magatartása és a felperes kára közötti ok-okozati összefüggés a perben nem volt vitássá tehető, arra vonatkozóan az elsőfokú bíróságnak nem kellett bizonyítást lefolytatnia. Az ok-okozati összefüggéssel kapcsolatos bizonyítás mellőzése nem indokolja a bizonyítás kiegészítését, és ennek érdekében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján.

Az alperes bűnösségét kimondó jogerős büntető ítélet tehát igazolja a bűncselekmény elkövetését - amely jogellenes és egyben az alperesnek felróható magatartás. Igazolja továbbá a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggést is. A bűncselekmény minősítése pedig a minősítés keretei között meghatározza a kár minimális összegét is.

A Btk. 138/A. § c) pontja értelmében e törvény alkalmazásában az érték, a kár, a vagyoni hátrány, a mérték összege, illetőleg az adó-, a járulék, a magánnyugdíjpénztári tagdíj bevétel csökkenésének összege jelentős, ha kétmillió forintot meghalad, de ötvenmillió forintot nem halad meg.

Erre a rendelkezésekre figyelemmel a jelen perben eljáró bíróság nem állapíthatta meg az alperes által a felperesnek okozott kár összegét kétmillió forintnál alacsonyabb összegben, mert ezzel ugyancsak kétségbe vonta volna, hogy az alperes a jogerős ítélettel a terhére rótt bűncselekményt követte el.

Az alperes ezért alappal csak a kár 2.000.000 forintot meghaladó összegét és az ezzel kapcsolatos bizonyítás hiányosságait vitathatta.

Az elsőfokú bíróság a kár összege tekintetében felhívta az alperest, hogy jelölje meg a szakértőnek feltenni indítványozott kérdéseit. Ennek a felhívásnak az alperes nem tett eleget, ez pedig önmagában is akadálya volt a szakértő kirendelésének és szakvélemény beszerzésének.

Az elsőfokú bíróságnak rendelkezésére álltak a büntetőeljárás tárgyalás anyagává tett iratai, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 11.G.40.114/2002/38. számú ítélete.

A büntetőeljárásban a felperest ért vagyoni hátrány összegének a megállapítása érdekében több szakvélemény és szakértői felülvélemény beszerzésére került sor. Ezek a szakvélemények és a felülvélemény az 'A' Kft. által a felperessel kötött vállalkozási szerződés alapján ténylegesen elvégzett munkák értékét egybehangzóan 644.573 forintban, a leszállított irodabútorok értékét 207.052 forintban határozták meg, míg a túlszámlázás összegét 5.648.375 forintban állapították meg.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság szintén igazságügyi szakértői vélemény alapján a ténylegesen elvégzett munkák értékét ugyancsak 644.573 forintban, a túlszámlázás összegét 5.855.427 forintban állapította meg, amely azonban az irodabútorok értékére nem volt figyelemmel.

Dr. H. B. igazságügyi szakértő a 2006-ban készített szakértői felülvéleményében rögzítette, hogy a felperes székhelyén az 'A' Kft. levonulása után további felújítási, átalakítási munkákat végeztek. Erre figyelemmel az 'A' Kft. által végzett munkák ezt követően nem voltak feltárhatók, a munkák értékének megállapítását célzó szakértői bizonyítástól eredmény nem volt várható.

Tekintettel arra, hogy a felperest ért kár összegének a megállapításához szükséges bizonyítékok maradéktalanul az elsőfokú bíróság rendelkezésére álltak, és arra, hogy újabb szakértő kirendelésétől eredmény nem volt várható, további bizonyítás lefolytatása nem volt szükséges.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az alperes egyéb ügyvezetői tevékenységének eredményessége az alperes kártérítési felelőssége szempontjából közömbös - nem adhat alapot sem az alperes mentesülésére a felelősség alól, sem pedig a felelősség mérséklésére.

A felperes a jelen perben a társaság másik ügyvezetőjével szemben nem érvényesített igényt, ezért a perben a másik ügyvezető kártérítési felelőssége nem volt vizsgálható. Ebben a körben az ítélet tábla csupán utal arra, hogy az ügyvezetők felelőssége a társaságnak közösen okozott károkért mind a Gt. 29. § (2) bekezdése, mind a Ptk. 344. § (1) bekezdése alapján egyetemleges. Az egyetemleges felelősségre tekintettel a felperes bármelyik károkozótól kárának teljes megtérítését követelheti.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helyben hagyta.

A Fővárosi Ítélet tábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest másodfokú perköltség megfizetésére, míg a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték

viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2013. január 18.

Világhyiné Dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Lente Sándor s. k.
István s. k.
előadó bíró

Dr. Csóka
bíró

A kiadmány hiteléül:
Hilcz Ádámné
tisztviselő